

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 1600-ҳадис

1600 - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِيَّكُمْ وَالظَّرَّ؛ فِيَّ الظَّنَّ أَكْدَبُ الْحَدِيثِ، وَلَا تَحْسَسُوا، وَلَا تَخَافُوا، وَلَا تَحَاسِدُوا، وَلَا تَبَاعَضُوا، وَلَا تَدَابِرُوا، كُوُنُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا كَمَا أَمْكُمْ، الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يَخْذُلُهُ، وَلَا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى هُنَّا، التَّقْوَى هُنَّا، التَّقْوَى هُنَّا» - وَيُشَيرُ إِلَى صَدْرِهِ - «بِحَسْبِ امْرِيِّ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْفَرُ أَحَادِ الْمُسْلِمِ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ، وَعِرْضُهُ، وَمَالُهُ، إِنَّ اللَّهَ لَا يُنْظُرُ إِلَى أَجْسَادِكُمْ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ، وَلَكِنْ يُنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ» [خ 5143، م 2563-2564].

وَفِي رِوَايَةٍ: «لَا تَحَاسِدُوا، وَلَا تَبَاعَضُوا، وَلَا تَحْسَسُوا، وَلَا تَنَاجِشُوا، كُوُنُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا» [خ 6065، م 2563/30].

وَفِي رِوَايَةٍ: «لَا تَقَاطِعُوا، وَلَا تَدَابِرُوا، وَلَا تَبَاعَضُوا، وَلَا تَحَاسِدُوا، كُوُنُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا» [م 2563/30].

وَفِي رِوَايَةٍ: «لَا تَهَاجِرُوا، وَلَا يَغْيِرُ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعٍ بَعْضٍ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ: بِكُلِّ هَذِهِ الرِّوَايَاتِ، وَرَوَى الْبُخَارِيُّ أَكْثَرَهَا.

1600. Абу Хурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Гумондан ҳазир бўлинглар, чунки гумон энг ёлғон гапдир. Кавлаштирганглар, жосуслик қилманглар, (бойликда) кимўзар ўйнашманглар, бир-бирингизга ҳасад қилманглар, бир-бирингизни ёмон кўрманглар, бир-бирингизга орқа ўгирманглар. Сизларга буюрилгандек биродар бўлинглар, Аллоҳнинг бандалари! Мусулмон мусулмон билан ака-уқадир. Унга зулм қилмайди, ёрдамсиз қўймайди ва паст ҳам санамайди. «Тақво, бу ерда», «Тақво, бу ерда», «Тақво, бу ерда», деб қалбларига ишора қилдилар. Киши мусулмон биродарини паст санамоғи унинг ёмон эканига кифоя қиласди. Ҳар бир мусулмон бошқа бир мусулмоннинг қони, обрўси, ва молига тажовуз қилмоғи ҳаромдир. Албатта Аллоҳ жисмларингиз, кўринишингиз ва амалларингизга қарамайди. Лекин сизларни қалбингизга қарайди», дедилар.

Бошқа ривоятда: «**Бир-бирларингизга ҳасадлашманг. Бир-бирларингизга ғазаб қилманг, кавлаштирганглар ва бир-бирларингиз сўзингизга қулоқ тутманг. Ўзаро нархларни ошириб юборманг. Эй Аллоҳнинг бандалари биродар бўлинглар**», деб айтганлар.

Бошқа ривоятда: «**Ўзаро алоқаларни узманг. Бир-бирларингизга орқа ўгириб муносабатларни бўлманглар. Ҳамда ғазаб қилманглар. Ва бир-бирларингизга ҳасадлашманглар. Эй Аллоҳнинг бандалари биродар бўлинглар**», деб айтганлар.

Бошқа ривоятда: «**Бир-бирларингиз билан аразлашманг. Ҳамда баъзиларингиз баъзиларингиз савдоси устига савдо қилмасин**», дедилар.

Бу ривоятларнинг барчасини Имом Муслим ривоят қилганлар. Аксарини эса, имом Бухорий ривоят қилганлар.

Манба: hadis.islom.uz

